

Dokument			DIARIENUMMER
Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025			KS 2025-1031
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTTYP	VERSION
Ekonomi -och finansavdelningen	7 september 2026	Rapport	Slutlig

Tillsynsrapport prästlönetillgångar 2025

Rapport till kyrkostyrelsen om 2025 års förvaltning av prästlönetillgångar

Innehåll

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025.....	1
Inledning och metod	3
Sammanfattande bedömning för 2025	4
Väsentliga händelser under 2025	6
Hållbarhet i förvaltningen.....	7
Prästlönefastigheter – en gemensam inriktning	8
Värden som ska främjas i förvaltningen	9
Andliga värden	9
Biologisk mångfald.....	11
Kulturmiljö	13
klimatnytta	14
Social välfärd.....	17
Uthållig totalavkastning.....	20
Ekosystemtjänster i övrigt	23
Prästlönefonder och hållbara investeringar.....	23
Noterade innehav	23
Onoterade innehav	24
Hållbarhetsredovisning	24
Ekonomiskt resultat 2025	25
Övriga tillsynsfrågor.....	29
BILAGA 1 Korta fakta och Bestämmelser om prästlönetillgångarna	32
BILAGA 2 Avvikelser noterade vid revisioner av skogsskötsel inom PLT under 2024.....	33
BILAGA 3 Urval av forskningsprojekt som PLT deltog i 2025.....	34

Inledning och metod

INLEDNING

Denna rapport har, med anledning av det beslut som kyrkomötet tog under 2025 om en ny inriktning på prästlönetillgångarnas förvaltning, ett förändrat format i förhållande till tidigare års versioner.

Strukturen i rapporten följer de nya bestämmelserna i kyrkoordningen om vilka värden som ska värnas och främjas i förvaltningen och som gäller från och med den 1 januari 2026. Bedömningar i denna rapport görs dock mot de bestämmelser som gällde under 2025. Rapporten bedöms fortsätta förändras under kommande år allt eftersom stiftens blir klara i sitt arbete med verksamhetsnära mål och indikatorer på dessa mål i förvaltningen.

Prästlönetillgångarna (PLT) består av skog, jord och fond. Det är reglerat i lag att tillgångarna ska förvaltas av Svenska kyrkan och att regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.¹ Tillgångarna har medeltida ursprung, från början med syfte att avlöna prästen i församlingen. Idag formuleras ändamålet i lagregleringen att tillgångarna ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, där endast avkastningen får användas till nämnda ändamål. Ändamålet uppfylls årligen genom att utdelning av vinstmedel sker till församlingar och pastorat som har andelar i avkastningen, samt till Svenska kyrkans nationella nivå som del i utjämnningssystemet. Idag förvaltas tillgångarna av de tretton stiftens. Totalt förvaltas 470 000 hektar skogsmark, 46 000 hektar jordbruksmark och ett fondkapital på 5,3 miljarder kronor.

METOD

Metoden för att framställa denna rapport är densamma som tidigare år och speglar inte hur metoden kommer att ske för kommande års tillsynsrapporter. Stiftens lämnar årligen en ekonomisk redogörelse avseende PLT till kyrkostyrelsen, som bildar del av underlaget till denna rapport. Redogörelsen innehåller resultaträkning, balansräkning och en särskild frågedel. Vidare lämnar stiftens, via *Stiftens egendomsförvaltningars förening* (STEF) en årlig rapportering över hur det gångna årets skogsbruk förhållit sig till krav i standarder för certifierat skogsbruk som de är anslutna till. Stiftens lämnar även särskilda årliga rapporteringar till kyrkostyrelsen gällande målområdet *Skog och mark* i Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Avstämning har vidare skett på förvaltningsledningsnivå mellan kyrkokansliet och egendomsförvaltningarna. Slutligen genomför kyrkostyrelsen ett årligt samråd med stiftens om förvaltningen av PLT.

---

¹ Hänvisning till lagrum och inomkyrkliga bestämmelser som reglerar förvaltning av prästlönetillgångar finns i bilaga 1.

Sammanfattande bedömning för 2025

Utifrån de per 2025 gällande bestämmelserna, bedöms PLT som helhet ha uppnått ett gott förvaltningsresultat under 2025. Inom ramen för pågående arbete med utveckling av kyrkostyrelsens tillsyn sker under 2026 bland annat framtagande av en modell för verksamhetsnära mål som avser förvaltningen av PLT. Syftet med modellen är både att underlätta för stiftens att tillmötesgå kyrkoordningens krav från och med den 1 januari 2026 och att underlätta kyrkostyrelsens uppföljning av verksamheten. 2025 års verksamhet redovisas efter modellens målområden i rapporten.

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER – HÅLLBAR FÖRVALTNING

Verksamhetsnära mål - sedan januari 2026 pågår arbete med framtagande av en modell för verksamhetsnära mål i samverkan med den nationella nivån. Modellen innebär att stiftens behöver använda gemensamma indikatorer och definitioner utifrån de värden som förvaltningen enligt nya bestämmelser i kyrkoordningen ska främja.

Det pågår ett arbete med att utveckla den närmare innebörden av att beakta **andliga värden** i förvaltningarnas verksamhet. Verksamhetsnära mål för de värden i förvaltningen som ska främjas utifrån övriga hållbarhetsdimensioner har mot bakgrund av detta förutsättningar att kunna läggas fast på ett tidigare stadium jämfört med mål inom den andliga hållbarhetsdimensionen.

Mångfald av bruksmetoder - under 2025 tillämpade stiftens flera olika metoder för hyggesfritt brukande, där överhållen skärm var den vanligaste metoden. Jämfört med året innan ökade andelen hyggesfritt brukande av den totalt avverkade arealen, från 18 procent till 21 procent. På jordbrukssidan ökade även andelen mark som brukas ekologiskt något mot bakgrund av att flera nya arrendatorer har ekologisk inriktning på brukandet.

Biologisk mångfald - frivilliga avsättningar av skogsmark för naturvårdsändamål har ökat i omfattning under senare år och ligger i dagsläget på en betydligt högre nivå (12 procent) än certifieringskravet (5 procent). Kvalitetsuppföljningen av slutavverkningarna (KUSK) som gjordes 2025 visade att de flesta miljöfunktioner har hanterats på ett bra sätt och att kantzoner mot vatten och våtmark generellt har fått ett högt betyg. Som förbättringsområden nämns bland annat övergångar över vatten (broar).

Klimatnytta - under året har stiftens deltagit i ett flertal projekt som rör forskning och utveckling av en hållbar förvaltning av jord och mark. Beräkningsmodellen för den skogliga kolbalansen genomgick ingen extern utvärdering under 2025, men detta kommer att ske under innevarande år. Under 2025 bidrog PLT till en produktion av förnybar energi motsvarande 0,96 TWh. Detta var en något lägre produktion jämfört med året innan, vilket inte minst beror på 2024 års förhållandevis starka vindar.

Ekosystemtjänster i övrigt - inom ramen för ISO 14001 arbetar stiftens i nuläget med två miljömål. Dels ska förekomst av allvarliga körskador vid skogsbruksåtgärder minska. Nivåerna i detta avseende har legat nära målnivån de senaste åren, men ligger fortsatt över och målet är därmed inte uppnått. Dels fattades beslut om ett nytt miljömål under 2025, där det övergripande målet är att skapa funktionella kantzoner som bidrar med naturvårdsnytta och grön infrastruktur.

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Kulturmiljö – 2025 års inventering som gjordes inom ramen för KUSK visade att av bedömda forn- och kulturlämningar hade fyra fornlämningar och 65 kulturlämningar hanterats helt korrekt vid slutavverkning, medan en fornlämning och 16 kulturlämningar fick betyg 2 på en fyrgradig skala där 1 är oskadad och 4 innebär irreversibel skada. Fem kulturlämningar var skadade med betyg 3, medan ingen lämning har fått skador som motsvarar betyg 4.

Social välfärd - samtliga stift kontrollerar i olika utsträckning att entreprenörer och underentreprenörer som anlitas i skogsbruket tecknar relevanta kollektivavtal. Stiftelsen gör även stickprovskontroller ute i fält avseende den skogliga personalens arbetsförhållanden hos entreprenörer. Beträffande hänsyn till rennäringsen så samplanerar berörda stift sina förvaltningsåtgärder med berörda samebyar, vilket sker inom ramen för FSC. Kyrkostyrelsen arbetar för närvarande med att ta fram närmare bestämmelser om hur fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har direkt och betydande påverkan på renskötselns bedrivande. Dessa bestämmelser planeras träda i kraft den 1 januari 2027.

Dialog med församlingar vid övergripande planering - generellt kan man konstatera att samtliga PLT på olika sätt för dialog med berörda församlingar. Kommunikation av förvaltningarnas verksamhetsplan och verksamhetsberättelse nämns på ett övergripande plan och telefonkontakter sker i enskilda fall. Några av stiftelsen nämner att arbete pågår i syfte att finna nya former för dialog vid planering av förvaltning av fastigheterna.

Uthållig totalavkastning - stiftelsen gör, som en del av den strategiska planeringen, avverkningsberäkningar för att bedöma långsiktigt uthållig avverkningsnivå med hänsyn till skogstillståndet och olika parametrar. Därmed kan till exempel ekonomisk avkastning balanseras mot andra värden inom skogsförvaltningen. Virkesuttaget har under senare år minskat och därmed i allt högre grad understigit virkestillväxten, vilket medfört att den stående volymen skog har ökat. I fråga om de trädfallningar som stormen *Johannes* orsakade vid årsskiftet, har berörda stift under första halvan av innevarande år arbetat intensivt för att minimera skadorna.

PRÄSTLÖNEFONDER – HÅLLBAR FÖRVALTNING

Samtliga stiftsvisa PLT-förvaltningar har antagit de hållbarhetskriterier som kommer till uttryck i den nationella nivåns finanspolicy² och de mer detaljerade placeringsanvisningarna för hållbarhet och etik. I några av stiftelsen rör det sig om ett relativt stort antal fonder som förvaltas. Ett stort antal fonder och fler underliggande innehav gör det svårare att utvärdera hållbarhetskriterierna. En god riskspridning kan dock erhållas relativt tidigt, det vill säga man behöver inte ha så många olika fonder för att uppnå det målet.

EKONOMISKT RESULTAT 2025

Årets resultat för den samlade förvaltningen av PLT om 1 520 (1 272) mnkr var 248 mnkr högre än föregående år, vilket förmedlades av höga realisationsresultat från fastighetsförsäljningar. Nivån på

² Läs vidare: [Svenska kyrkans finanspolicy](https://www.svenskakyrkan.se/ekonomi) (Svenska kyrkan.se/Ekonomi)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

den **utdelning** om 713³ (821) mnkr som PLT lämnar under 2026 efter genomförda kapitaliseringar är lägre än rekordutdelningen som genomfördes 2025. Det rör sig dock om en relativt sett mycket hög utdelningsnivå även under innevarande år.

ÖVRIGA TILLSYNSFRÅGOR

Det årliga samrådet mellan kyrkostyrelsen och stiftet om förvaltningen av PLT inleddes av biskopen i Linköpings stift med reflektioner kring begreppet andlig hållbarhet. Vidare redovisades att skogsbrukets betydelse för PLT:s resultat under senare år har ökat markant mot bakgrund av virkesprisernas utveckling. Detta samtidigt som frivilliga avsättningar av skogsmark till naturvårdande skötsel har ökat under samma period. Under samrådet genomfördes även gruppdiskussioner på temat *hållbart skogsbruk*. Under hösten lanserades en **ny webbsida** för skogsförvaltningen⁴, och ett nätverk med stiftens kommunikatörer med fokus på skog och mark har etablerats.

Väsentliga händelser under 2025

BESLUT OM NY INRIKTNING PÅ SVENSKA KYRKANS MARKFÖRVALTNING

Kyrkostyrelsen fick under 2021 i uppdrag av kyrkomötet att utreda hur kyrkoordningens skrivningar kring förvaltningen av prästlönetillgångar ska utformas för att säkerställa en så ekologiskt, ekonomiskt, socialt samt andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning som möjligt. En särskild utredare utsågs och efter genomfört uppdrag lämnade utredaren sitt betänkande *SKU 2024 2 Kyrkan och skogen – ansvar, handling och hopp* i september 2024. Utredningen föreslog en omställning i Svenska kyrkans skogsbruk, där skogen ska bidra till större klimatnytta och ökad biologisk mångfald.⁵

Efter remissförfarande och en omfattande beredningsprocess lämnade kyrkostyrelsen i juni 2025 skrivelsen *2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk* till kyrkomötet. I skrivelsen lämnades förslag om en ny inriktning för Svenska kyrkans markförvaltning (med tyngdpunkt på skogsbruket) där andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska balanseras. Kyrkostyrelsen lämnade i skrivelsen även förslag på ändringar i kyrkoordningen som syftar till att stärka respekten för urfolksrätt.⁶ Kyrkomötet biföll, i allt väsentligt, förslagen i skrivelsen i november 2025.

Kyrkomötets beslut har fått till följd att ett projekt som avser utveckling av kyrkostyrelsens tillsyn över förvaltningen av PLT har etablerats på kyrkokansliet mot slutet av året, i vilket de stiftsvisa förvaltningarna är involverade. Identifierade utvecklingsområden som projektet arbetar med från 2026 avser *tillsyn och regelefterlevnad, modell för verksamhetsnära mål i förvaltningen, ekonomiska konsekvenser, råd, stöd och hjälp, samverkansstrukturer, respekt för urfolksrätt, kommunikation samt strukturer för långsiktig utveckling och förvaltning*. Detta innebär också att en viss förändring av denna rapport nu sker jämfört med tidigare år, även om aktuella nya bestämmelser i kyrkoordningen träder i kraft först året efter det förvaltningsår (2025) som denna rapport avser.

³ I den preliminära rapporten lämnades uppgift om en total utdelning på 703 mnkr 2026. Efter det beslutade stiftsfullmäktige i Strängnäs stift om en utdelning som översteg tidigare rapporterad nivå med 10 mnkr.

⁴ Läs mer: [Skog och mark - Svenska kyrkan](#)

⁵ Läs mer: [Kyrkostyrelsens utredningar - Svenska kyrkan](#)

⁶ Läs mer: [Följ utvecklingsarbetet - Svenska kyrkan](#)

PRISERNA PÅ SKOGSRÅVARA FALLER FRÅN REKORDHÖG NIVÅ

Året inleddes med rekordhöga virkespriser trots en försämrad konjunktur för virkesköpande industri. Under året sänktes dock virkespriserna på samtliga sortiment och i samtliga delar av landet. På grund av en fördröjning i tid från det att priserna sänks på marknaden till det att prissänkningen slår igenom i lägre intäkter, har stiftens förvaltningar kunnat visa en rekordhög intäkt per levererad kubikmeter under året. Priserna är på en betydligt högre nivå i södra delen av landet än i norr. Skillnaderna har generellt sett fortsatt att öka.

Under inledningen av 2026 har prissänkningarna för skogsråvara fortsatt samtidigt som köpande industri befinner sig i en fortsatt utmanande situation med låg efterfrågan från konsumentledet. Detta samtidigt som råvarupriserna, i en historisk jämförelse, fortfarande är relativt höga. Efter några år med prisuppgångar blir de genomsnittliga virkespriserna sannolikt lägre under 2026 än under 2025.

REGERINGENS SKOGSUTREDNING PRESENTERAD

Regeringens utredare presenterade i augusti 2025 slutbetänkandet ”En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk”. Betänkandet var omfattande med förslag inom tio områden. Tillsammans med det delbetänkande som presenterades i slutet av 2024 låg tyngdpunkten i förslagen på insatser för ökad skogsproduktion, vilket var i linje med direktivet. Utöver detta lämnades förslag om ett förtydligat och förenklat regelverk för skogsbruket och ökad tydlighet när det gäller ersättning till skogsägare vid skydd av skog. Under 2026 har regeringen presenterat en proposition baserad på delar av betänkandet.

STORMEN JOHANNES OCH OVÄDRET ANNA

Stormen Johannes drog in över Sverige mellan 27 och 28 december 2025 och orsakade stora skador på skog från Norrbotten till norra Uppland. Kort därefter drog ovädret Anna in över Gävleborg med kraftiga vindar och stora mängder snö, vilket förvärrade situationen. En preliminär bedömning från Skogsstyrelsen och Skogsbruket pekar på att stormen Johannes kan ha fällt skog i storleksordningen 10 miljoner skogskubikmeter. Det är troligtvis den mest omfattande stormen som drabbat Sverige de senaste 10 åren sett till skadorna.

Hållbarhet i förvaltningen

Från och med 2026 gäller nya bestämmelser i kyrkoordningen i fråga om ramar för stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna (PLT). Förvaltningen ska ske så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras (KO 46:3). Dessa fyra hållbarhetsdimensioner utgör en utgångspunkt vid överväganden och beslutsfattande i förvaltningen och tydliggör att flera olika värden ska finnas med i den sammanvägda bedömningen. Vidare ska tillgångarna enligt samma bestämmelse förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar och förvaltningen ska också vara ändamålsenlig och resurseffektiv.⁷

---

⁷ Närmare förklaringar av innebörden av hållbarhetsdimensioner och värdebegrepp som förvaltningen styrs av från 1 januari 2026 finns i dokumentet: [Stödmaterial till kyrkoordningens kap 46.pdf](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark/Ny inriktning)

Prästlönefastigheter – en gemensam inriktning

Förvaltningen av prästlönefastigheterna ska enligt en ny bestämmelse i kyrkoordningen (46:8) utifrån lokala förutsättningar bidra till att skapa ett varierande och multifunktionellt landskap med en mångfald av bruksmetoder. Förvaltningen ska värna och främja flera värden samtidigt, såsom andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt, social välfärd och uthållig totalavkastning.

En gemensam inriktning i förvaltningen har därmed slagits fast i kyrkoordningen.

MODELL FÖR VERKSAMHETSNÄRA MÅL: VERKSAMHETEN FÖLJS UPP MOT DEN GEMENSAMMA INRIKTNINGEN

Den modell för verksamhetsnära mål som utarbetats visar hur arbetet med verksamhetsnära mål bidrar till målområden som motsvarar de värden som anges i KO 46:8 (*andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt, social välfärd och uthållig totalavkastning*).

Denna kyrkoordningsbestämmelse utgör en konkretisering av PLT-förvaltningarnas uppdrag på fastighetsnivå (ej fond). Genom att följa upp verksamheten utifrån bestämmelsen uppnås därmed samtidigt uppföljning på fastighetsnivå av KO 46:3 ("Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar ....").

Under 2026 pågår arbete i stiftet, i samverkan med nationell nivå, med att utveckla gemensamma indikatorer och definitioner. Ett syfte är att underlätta för stiftet att ta fram och besluta om nya verksamhetsnära mål för förvaltningen som kan följas upp på helheten, alltså på nationell nivå. Dessa mål blir därmed också viktiga för kyrkostyrelsens tillsyn över förvaltningen av prästlönetillgångarna.

CERTIFIERAT SKOGSBRUK OCH INTERNA KONTROLLER

Eftersom skogsbrukscertifieringen och interna kontroller utgör en grundsten i det systematiska hållbarhetsarbetet hos förvaltningarna, görs i denna rapport inledningsvis en beskrivning av certifieringen och de interna kontroller som görs.

Det finns idag två ledande system för skogsbrukscertifiering, Forest Stewardship Council® (FSC®) och Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC). Båda systemen verkar för ett hållbart skogsbruk som tar hänsyn till miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Skogsbruket är certifierat i alla stift, antingen genom FSC® eller både PEFC och FSC®.

Stiftens Egendomsförvaltningars förening (STEF) arbetar sammanhållande med hållbarhetsfrågor i det skogsbruk som PLT bedriver med utgångspunkt från certifieringssystemen. De flesta av stiftet har sin certifiering via STEF (licensnummer FSC-C014110, PEFC/05-22-17) medan några har hela (Göteborgs stift) eller delar (Linköping och Lund, PEFC) av sin certifiering via Södra Skogsägarnas certifieringsparaply (licensnummer FSC-C014930, PEFC/05-22-11). I certifieringarnas skogsbruksstandarder hanteras bland annat hållbarhetsfrågor om biologisk mångfald, hänsyn till rennärning, arbetarrättigheter, lokalsamhälle, markomvandling och hållbart nyttjande av resursen skog. I de avseendena är standarderna ett viktigt stöd i förvaltningen av PLT. Andlig hållbarhet är inte direkt beskrivet i skogsbruksstandarderna. Aktuella standarder och mer information om certifieringssystemen finns på hemsidorna (se se.fsc.org/se-se och www.pefc.se).

Förutom skogsbrukscertifikaten har STEF ett ledningssystem som är certifierat enligt den internationella standarden ISO 14001. Ledningssystemet innehåller gemensamma rutiner, system för uppföljning och en skötselhandbok och utgör ett ramverk för stiftens skogsskötsel.

KUSK – Kvalitetsuppföljning i slutavverkning Svenska Kyrkan – är en oberoende kontroll av slutavverkade trakter. Inventeringen utförs av Hushållningssällskapet och har genomförts sedan 2012 hos de stift som har sin certifiering via STEF, men sedan 2025 ingår alla stift då även Göteborg ingår i inventeringen. Urvalet motsvarar ca 10 procent av den förnygringsavverkade arealen där hanteringen av olika miljöfunktioner (till exempel högstubbar, hänsynskrävande biotoper och kantzoner), körskador och forn- och kulturlämningar kontrolleras. Resultaten används för att se trender, identifiera förbättringsområden och för att följa upp vissa miljömål.

Extern och intern revision

Genomgången nedan gäller i första hand de stift som har sin certifiering via STEF, men motsvarande revisioner finns även hos Södra skogsägarna.

För certifikaten inom STEF utförs extern revision varje år av DNV (Det Norske Veritas) och under revisionen genomförs besök i fyra stift för kontroll av både skogsskötsel och administration. Under revisionen hittas normalt sett avvikelser, det vill säga sådant som på något sätt avviker från standardkraven och som kräver en åtgärd. Avvikelseerna ska åtgärdas inom en viss tidsperiod beroende på hur allvarliga de är, och de utgör en viktig del i stiftens arbete med ständiga förbättringar. Den externa revisionen 2025 var en så kallad omcertifiering, det vill säga den första i den nya certifieringsperioden som omfattar fem år. Det innebär att revisionen inte hade något specifikt fokusområde utan alla standardernas olika delar har bedömts likvärdigt. Sammanlagt noterades 7 (21) avvikelser, där alla avvikelser var av mindre allvarligt slag (se bilaga 2).

Intern revision utförs av personer med särskild kompetens för ändamålet, vilket bland annat innebär att de har genomgått utbildning för uppgiften, är väl förtrogna med de olika standarderna och är oberoende av det område som revideras. Revisionen görs enligt samma upplägg som med den externa revisionen med kontroll av administration och kontroll av resultatet i skogen. Under 2025 utfördes internrevision i tre stift samt av STEFs ledningssystem. Sammanlagt noterades 9 (6) mindre avvikelser (se bilaga 2).

Värden som ska främjas i förvaltningen

I det följande redovisas hur PLT systematiskt arbetat med främjande av de olika värden (målområden) som omnämns i kyrkoordningens gemensamma inriktning 46:8. Redovisningen baseras dels på PLT-förvaltningarnas svar i den ekonomiska redogörelsen, dels på en särskild redovisning från STEF av hållbarhetsarbetet kopplat till certifiering och interna kontroller. Många av insatserna bidrar till fler än ett av de målområden som omnämns i kyrkoordningen 46:8. Texterna i detta kapitel under vart och ett av målområdena är därför inte uttömmande.

ANDLIGA VÄRDEN

Kyrkostyrelsen framhåller i skrivelsen *KsSkr 2025:5 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk* att andlig hållbarhet handlar om det som görs på lång sikt. Det innebär en kritik av kortsiktiga intressen

och en kallelse till livsstilsförändringar och till ett förvalterskap som gagnar det gemensamma goda. Med andlig hållbarhet avses i detta sammanhang en förvaltning som med varsamhet brukar egendomen utan att det sker på ett sätt som äventyrar kommande generationers livsförutsättningar eller andra arters livsvillkor. Att finna en långsiktig balans mellan dimensionerna kan också vara ett uttryck för andlig hållbarhet.

Som redovisats ovan pågår ett arbete med att utveckla en modell för verksamhetsnära mål i stiftens förvaltningar, i vilket den andliga dimensionen ingår. Bland annat genomförs en workshop under våren 2026 i syfte att närmare utveckla innebörden av ett främjande av andliga värden i PLT:s dagliga verksamhet, där företrädare från stift och nationell nivå medverkar. De stiftsvisa förvaltningarna har även via den ekonomiska redogörelsen fått redogöra för statusen på arbetet med att utveckla verksamhetsnära mål kopplat till andlig hållbarhet. Här nämner exempelvis Linköpings stift att man arbetar med begreppet *Skapelsens återupprättelse* och försöker förhålla sig till det vid varje beslut som tas i förvaltningen. Vidare nämner Växjö stift att man medverkar på olika sätt i projekt som församlingar i stiftet vill genomföra avseende exempelvis andaktsplatser och konst.

MÅNGFALD AV BRUKNINGSMETODER

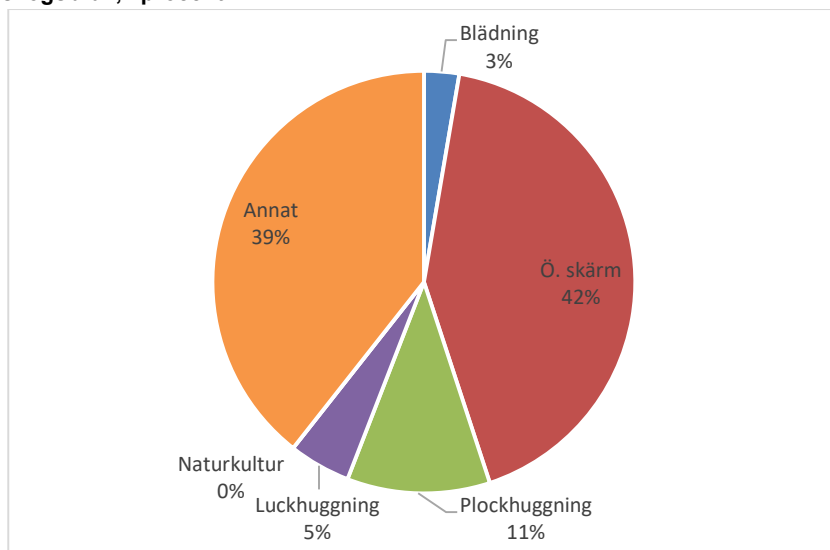
Hyggesfritt skogsbruk, som enligt Skogsstyrelsens definition innefattar ett antal olika skogsskötselmetoder, är ett prioriterat område för stiftet att fortsätta utveckla. En utmaning inom området är att hyggesfritt i de flesta fall ger en lägre tillväxt och sämre totalekonomi än det dominerande trakthyggesbruket. Vidare varierar förutsättningarna för hyggesfritt skogsbruk beroende på det enskilda beståndets egenskaper i utgångsläget, som exempelvis trädslag.

Nästan alla förvaltningar tillämpade hyggesfria skogsbruksmetoder under 2025. Överhållen skärm och plockhuggning omfattade de största arealerna bland de hyggesfria skötselmetoder som PLT tillämpade under året. Enligt stiftens rapportering ökade arealen där hyggesfria metoder har använts som andel av den totala föryngringsavverkade arealen⁸ till 21 (18) procent under 2025. Diagrammet nedan visar hur de olika hyggesfria skötselmetoderna fördelar sig arealmässigt.

---

⁸ Av den totala föryngringsavverkade arealen om 2 997 hektar för 2025 utgjorde 2 365 hektar trakthyggesbrukad areal och 632 hektar areal som brukats hyggesfritt enligt diagram 1.

Diagram 1. Arealfördelning av hyggesfria skötselmetoder inom Svenska kyrkans skogsbruk, i procent⁹

På grund av bland annat skillnader i lokala förutsättningar för hyggesfritt skogsbruk varierar omfattningen av tillämpning och typ av skötselmetod relativt mycket mellan stiftet.

Ekologiskt jordbruk är ett alternativ till så kallat konventionellt jordbruk där man bland annat undviker kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel i jordbruket.

Åtta (8) av stiftet rapporterar för 2025 förekomst av ekologisk produktion på PLT:s mark. Omfattningen är 14 (13) procent av PLT:s totala jordbruksareal och är som störst i Uppsala och Växjö stift. Flera av stiftet nämner att PLT:s utarrrenderade areal för ekologiskt jordbruk har minskat under senare år på grund av minskad efterfrågan på ekologiskt odlade produkter, vilket är en trend som följer utvecklingen för hela landet.¹⁰ Just för 2025 har det dock skett en ökning då Skara stift rapporterar en utökning av den ekologiskt odlade arealen på PLT:s jordbruksmark för det året.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Med biologisk mångfald avses såväl mångfald av ekosystem som mellan och inom arter. En övergripande indelning av insatserna är å ena sidan *avsättning av skogsmark* för fri utveckling eller naturvårdande skötsel och å andra sidan *generell hänsyn* inom ramen för produktionsskogsbruket.

⁹ *Blädning*: De grövsta träden ut i upprepade gallringar med 10–20 års intervall. *Överhållen skärm*: När den gamla skogen (oftast tall) avverkas lämnas ett glesare bestånd av stora träd enligt särskilda kriterier för bl.a. täthet. *Plockhuggning*: Avverkning av spridda träd i bestånd utan gallring av mellanliggande partier. *Luckhuggning*: Små hyggen som uppfattas mer som gläntor, enligt SKS:s definition max 0,25 hektar. Kategorin *Annat* är till största delen skärmställningar som är glesare än SKS:s definition av "överhållen skärm" men av en täthet som förvaltningen anser fungerar för tillväxt av ny skog med rätt trädslag för marken.

¹⁰ <https://www.svenskdagligvaruhandel.se/arsrapport-2024/forsaljningsutveckling-ekologiskt/>

Avsättningar för biologisk mångfald

Avsättningar är antingen *formella*, då det som regel utgår ersättning från det offentliga, eller *frivilliga*. Exempel på formella avsättningar är naturreservat, biotopskydd och naturvårdsavtal där det sistnämnda är ett tidsbegränsat avtal. Vid formella avsättningar (undantaget naturvårdsavtal) är det vanligaste att ägandet övergår till det offentliga. Även om det inte framgår i redovisningen av stiftens nuvarande avsättningar så har över tid betydande arealer prästlönefastigheter på detta sätt överförts till det allmänna för att gynna biologisk mångfald.

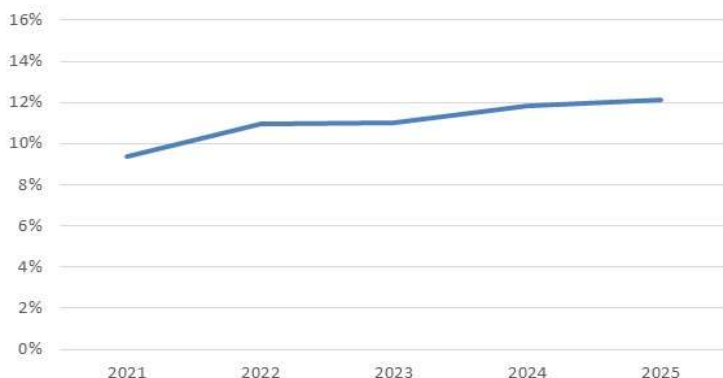
Generell hänsyn

Enligt skogsvårdslagen ska hänsyn till naturvärden såsom biologisk mångfald tas vid skogsbruksåtgärder, så kallad generell hänsyn. Generell hänsyn kan till exempel vara sparande av enstaka särskilt värdefulla träd eller skapande av så kallade högstubbar och hänsynsytor. Certifieringens krav för hänsyn är mer omfattande än vad lagen kräver och sätter därmed en miniminivå för PLT-förvaltningarnas hänsyn.

Stiftens insatser för att främja biologisk mångfald

Stiftens arbete med främjande av biologisk mångfald på prästlönefastigheterna sker på flera olika sätt. Skogsbrukscertifieringen och arbetet med målbilder för god miljöhänsyn¹¹ innebär att hänsyn till naturvård och biologisk mångfald sker systematiskt. Enligt FSC®- standarden (skogsbrukscertifiering) ska minst 10 procent av den produktiva skogsarealen avsättas eller ha så kallad anpassad skötsel, och minst 5 procent måste vara undantaget från brukande. Anpassad skötsel kan exempelvis innebära olika former av hyggesfritt skogsbruk.

Samtliga förvaltningar översteg med marginal kravet om minst 5 procent frivilligt avsatt¹² areal vid utgången av 2025. Av diagrammet nedan framgår att andelen skogsmark som är frivilligt avsatt för naturvårdsändamål har ökat över tid.¹³

Diagram 2 Frivilligt avsatt skogsmark, andel av produktiv areal 2021-2025

¹¹ <https://skogsstyrelsen.se/mer-om-skog/malbilder-for-god-miljohansyn/>

¹² Utöver frivilliga avsättningar finns även formellt skyddad skogsmark.

¹³ Virkesförrådet i den frivilligt avsatta skogsmarken som andel av det totala virkesförrådet på PLT:s produktiva skogsmark har samtidigt ökat från 13,2 procent till 15,8 procent mellan 2021 och 2025.

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Vid utgången av 2025 uppgick stiftens frivilliga avsättningar till 12 procent. Inräknat formellt skyddad skogsmark var den totala andelen avsatt produktiv skogsmark 14 procent.

Skogsförvaltningarna arbetar även med riktade åtgärder mot specifika habitat och arter. De arbetar systematiskt med inventeringar före åtgärder och med ett variationsrikt brukande bidrar skogsbruket till att stärka biologisk mångfald i landskapet. Återvätning, restaurering och nyanläggning av våtmarker bidrar till såväl biologisk mångfald som till bredare klimat- och landskapsnyttor.

I förvaltningarnas arbete med att gynna biologisk mångfald är utbildning, stöd och bidrag till forskning samt strategiskt utvecklingsarbete viktiga delar. Stiftelsen samverkar med offentlig sektor i olika former av artskydds- och våtmarksprojekt. Förvaltningar på stiftelsen som under 2025 hade engagemang inom olika artskyddsprojekt var sju till antalet, medan samtliga förvaltningar under samma år var engagerade i olika våtmarksprojekt (åtta respektive 12 förvaltningar 2024).

Uppföljning av slutavverkning

Svenska kyrkans kvalitetsuppföljning av slutavverkning (KUSK) från 2025 tyder på att de flesta miljöfunktioner hanteras på ett bra sätt. Hänsynskrävande biotoper och naturvärdesträd håller en stabil hög nivå. Kantzonsmiljöer, högstubbar och döda träd har en positiv utveckling, medan resultatet för kala ytor har sjunkit från helt godkänt till 85 procent godkänt. Några andra positiva iakttagelser är att grotuttaget styrs av traktens förutsättningar, kantzoner mot vatten och våtmark är generellt bra hanterade och högstubbar är ofta bra placerade och i anslutning till annan hänsyn. Som förbättringsområden nämns att arbeta vidare med övergångar över vatten och att ta bort broar när de inte längre behövs, samt att bli ännu tydligare med instruktion till entreprenörerna.

KULTURMILJÖ

Kulturmiljön utgör en del av kulturarvet och avser hela den av människor påverkade miljön och kan preciseras till att omfatta en enskild anläggning eller lämning, ett mindre eller större avsnitt av landskapet, eller en bygd eller en region. Bevarandet av kulturmiljön regleras i flera olika lagrum¹⁴, där det exempelvis i kulturmiljölagen klargörs att ansvaret för kulturmiljön delas av alla och att det ligger ett särskilt ansvar på markanvändare att ”se till att skador på kulturmiljön undviks eller begränsas”.

Certifieringssystemens standarder med externa och interna revisioner innebär ett systematiskt arbetssätt när det gäller hänsyn och bevarande av kulturmiljöer i skogsbruket. Insatserna handlar bland annat om att synliggöra genom att aktivt hugga fram kulturmiljöer och ställa fram så kallade kulturstubbar för att markera dessa. Det förekommer också restaurering av betesmarker och underhåll av kulturmiljöer. Inom PLT förekommer även kulturresevat, som är områden där särskilt stora insatser koncentreras till ett område. Samråd sker med berörda myndigheter.

Inom ramen för Svenska kyrkans kvalitetsuppföljning av slutavverkning (KUSK) inventeras forn- och kulturlämningar enligt en 4-gradig skala där 1 är oskadad och 4 innebär irreversibel skada. Det ingick 5 (3) fornlämningar och 86 (74) övriga kulturhistoriska lämningar i inventeringen 2025. Många av

¹⁴ Fördjupning i begreppet kulturmiljö finns i dokumentet: [Stödmaterial till kyrkoordningens kap 46.pdf](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark/Ny inriktning)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

kulturlämningarna är odlingsrösen eller stenmurar. Av de bedömda lämningarna har fyra fornlämningar och 65 kulturlämningar hanterats helt korrekt. En fornlämning och 16 kulturlämningar fick betyg 2 vilket innebär att de är oskadade men påverkade av avverkningsrester eller liknande. Fem kulturlämningar var skadade med betyg 3. Ingen lämning har fått skador som motsvarar betyg 4. Av lämningarna som fick betyg 3 var en sedan tidigare känd, medan övriga fyra var okända. Många kulturstubbar är bra placerade, men det finns exempel där sådana saknas eller där de placerats för nära lämningen och därmed ökar risken för skada i kommande åtgärder. Alla skadade lämningar i 2025 års inventering saknade kulturstubbar och det är därför viktigt att arbeta vidare med kulturstubbar och placeringen av dessa.

KLIMATNYTTA

Klimatnytta är en av flera ekosystemtjänster som skogs- och jordbruksmark kan erbjuda. Skogsmarken har potential att begränsa klimatförändringarna genom ökad kolinlagring i växande skog, samt genom att avverkade produkter lagrar kol och kan ersätta fossilt material och fossil energi.

PLT och svenska kyrkans färdplan för klimatet

Kyrkostyrelsen noterar att PLT aktivt arbetar med klimatfrågor och biologisk mångfald inom markförvaltningen. PLT har tagit fram ett målområde inom färdplanen för klimatet som rör hur PLT bidrar till Svenska kyrkans klimatmålsättningar fram till 2030. Kyrkostyrelsen följer upp utvecklingen av arbetet inom PLT, både inom ramen för färdplanen och inom ramen för tillsynsuppdraget.

Målområdet *Förvaltning av skog och mark* utgör PLT:s bidrag till färdplanen. Samtliga åtgärder för klimatnytta inom förvaltning av skog och mark ska enligt färdplanen ha en balans mellan ekologiska, sociala, ekonomiska och andliga värden. Ett antal etappmål har fastställts för målområdet för perioden 2024 - 2027.

Etappmålen handlar om att (sammanfattat):

- ta fram modeller för beräkningar av den så kallade kolbalansen inom både skogs- och jordbruk,
- bidra till forskning, kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom hållbar förvaltning av skogs- och jordbruksmark
- ett ökat fokus på klimatsmart byggande med trä,
- stärka klimatanpassningsåtgärder,
- göra anpassningar till handlingsplanen för Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket
- öka produktionen av förnybar el
- öka andelen fossilfria transporter i skogsbruket.

Målen kring forskning och kunskapsutbyte knyter delvis an till miljömålsättningar enligt ISO 14001 som nämnts i avsnittet om certifierat skogsbruk ovan. Även målet om anpassningar till handlingsplanen gällande ursäkten till det samiska folket knyter an till arbetet med certifierat skogsbruk. Målområdena om förnybar elproduktion och fossilfria transporter, och till viss del även klimatanpassningsåtgärder inom jordbruket, kan redovisas med kvantitativa mått utifrån PLT:s

stiftsvisa svar på frågor i den ekonomiska redogörelsen. Målet om ökad förnybar produktion är en fortsättning från färdplanens etapp 1 (2020 – 2023).

Skog och jord

I fråga om det första etappmålet, redovisar PLT att beräkningsmodellen för den skogliga kolbalansen inte omfattades av någon extern utvärdering under 2025, men att detta kommer att ske innevarande år. Mätmetoder av jordbrukets kolbalans är däremot inte möjligt för PLT att utveckla i dagsläget.

PLT är engagerade i ett antal projekt som rör forskning och utveckling av en hållbar förvaltning av jord och mark. Exempelvis är fem av de sydligt belägna stiftet (Linköping, Skara, Växjö, Lund och Göteborg) engagerade i skogsforskningsprojektet *Framtidens skogsskötsel* i södra Sverige (FRAS)¹⁵ vars syfte är att ta fram och sprida faktabaserad kunskap om skogsskötsel för ett hållbart skogsbruk i södra Sverige. Projektet är ett samverkansprojekt mellan Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Linnéuniversitetet, forskningsstiftelsen Skogforsk och näringslivet. FRAS II (2023-2026) bygger vidare på den forskning som gjorts under den första etappen av projektet. Vidare har under 2025 förvaltningen i Karlstads stift deltagit i projektet *Virke för framtida förvaltning av kyrkobyggnader*, som är ett samverkansprojekt med Hantverkarslaboratoriet och Svenska kyrkan på nationell nivå. Ett urval av de projekt som stiftens förvaltningar deltar i framgår i **bilaga 3**. Andelen skog som brukas med hyggesfria metoder har ökat kontinuerligt och utvärdering sker i samverkan med forskningen. Vidare innebär det minskade virkesuttaget under senare år en ökad kolinlagring i växande skog (se diagram 5 i kommande avsnitt om virkesuttag och avverkningsberäkningar).

Stiftet nämner att man under året vidtagit åtgärder för att verka för ett ökat träbyggande, främst i sin roll som markägare men också som samhällsbyggare vid detaljplanearbete. Möjligheterna att påverka inom området varierar mellan stiftet.

Vidare har förvaltningarna under året vidtagit åtgärder för klimatanpassning, både på skogsmark och på jordbruksmark. Andelen lövträd i skogsbeståndet har utökats vid plantering, ståndortanpassningen har förbättrats och det är många återvätningsprojekt som pågått under året. På jordbruksmarken har anpassningar skett avseende vatten och dränering, vilket är förberedande åtgärder inför tider med både torka och översvämningar. På skogsmarken har vattenhållande åtgärder utförts för att öka grundvattennivån och behålla vattnet längre i landskapet. Fem (fem året innan) av förvaltningarna har under året genomfört aktiviteter i syfte att verka för ett hållbart jordbruk hos sina arrendatorer. Detta bland annat i form av en föreläsning om hållbarhet och beredskap inom jordbruket, ett jordförbättringsprojekt och en klimat- och vattenvårdsträff. Slutligen utreds möjligheten till investering i biogasproduktion på en av Växjö stifts arrendegårdar.

I fråga om handlingsplanen som kopplar till Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket, har PLT under året genomfört vissa insatser i syfte att höja kunskapen om hur skogsbruket påverkar samiskt näringsliv. Certifieringsansvarig för Härnösands och Luleå stift har gått utbildningen *Fatta Sapmi 7,5* poäng vid Umeå universitet. Vidare har skoglig personal i dessa stift deltagit i samplaneringsforum med fältkursationer arrangerat av FSC, där deltagare från ett stort antal samebyar varit med. PLT Härnösands stift har också gjort ett stort antal anpassningar i skogsbeståndet som är kopplade till handlingsplanen. Det rör sig bland annat om blädning av hänglavsbärande bestånd, förlängning av den skogliga omloppstiden på vissa bestånd och avveckling av bestånd av contortatall. Dessa åtgärder har

¹⁵ <https://www.slu.se/institutioner/sydsvensk-skogsvetenskap/samverkan/FRAS/>

under året omfattat totalt cirka 560 hektar skogsmark.

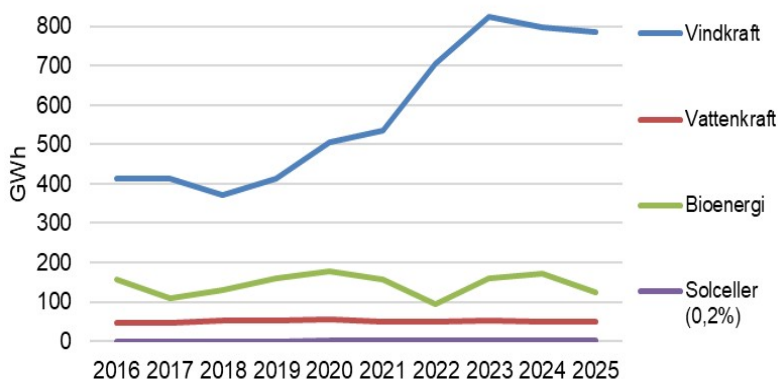
Gällande målet om strävan efter fossilfrihet i skötsel och transporter inom *skogsbruket*, uppger sju av stiftens att det finns målsättning om eller krav på fossilfria transporter och skötsel med i deras avtal med entreprenörer inom skogsförvaltningen. Flera stift har infört krav på att entreprenörer ska köra på HVO (Hydrerad vegetabilisk olja) i så hög utsträckning som möjligt. I Skara stift drevs cirka 90 procent av fordonsparken i stiftets skogsbruk med detta bränsle under 2025.

Förnybar energiproduktion

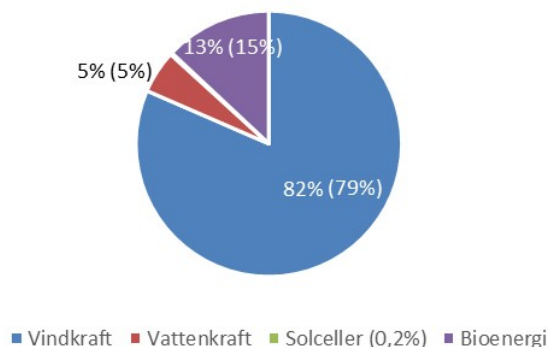
Produktionen av vindkraft, vattenkraft och solenergi (66 procent av total elproduktion) i Sverige ökade från 109 till 110 terawattimmar (TWh) under 2025. Medan vattenkraften och solkraften ökade sin produktion med sju respektive 22 procent, så sjönk elproduktionen från vindkraft med fem procent efter ett ovanligt blåsigt 2024. Under 2025 bidrog stiftens genom utarrendering av prästlönefastigheter eller i egen regi till en produktion av förnybar energi i form av vindkraft, vattenkraft, solenergi samt bioenergi (brännved och grot) om 0,96 TWh (1,02). Den totala produktionen av förnybar energi minskade således något under 2025 jämfört med året innan, vilket beror både på att produktionen från vindkraft och produktionen av bioenergi minskade. Det finns ett samband mellan produktion av biobränsle och hyggesfritt skogsbruk. En högre andel hyggesfritt bruk resulterar (allt annat lika) i en lägre produktion av bioenergi, framför allt med avseende på GROT (grenar och toppar).

Diagrammet nedan visar hur produktionen av förnybar energi på PLT:s mark utvecklats sedan 2016.

Diagram 3. Förnybar energiproduktion inom PLT 2016-2025

Nästa diagram visar hur energiproduktionen fördelade sig mellan energislagen under 2025, med året innan som jämförelse.

Diagram 4. Fördelning av energiproduktion per energislag 2025 (2024 inom parentes)

Produktionen av solenergi på PLT:s mark är fortfarande relativt sett marginell, men har ändå bidragit till en energiproduktion om 2,1 (2,1) gigawattimmar (GWh) under 2025. Produktionen av bioenergi minskade inom skogsförvaltningen under 2025 med 26 procent till 126 GWh jämfört med året innan, där både produktionen av GROT (grenar och toppar) och produktionen av brännved minskat.

Under senare år har stiftet i en ökad omfattning arrenderat ut områden för uppförande av vindkraftverk på PLT:s mark och vid utgången av 2025 fanns det 98 (90) sådana kraftverk driftsatta. Antalet avtalade vindkraftverk som ännu inte tagits i bruk uppgick till 81 (118) vid utgången av 2025, varav 50 planeras på PLT:s mark i Visby stift. Vidare finns det fyra (fem) vattenkraftverk som står på PLT:s mark i Västerås och Härnösands stift. PLT Uppsala stift sålde sin fallrätt under 2025. Slutligen finns det 25 (20) solcellsanläggningar belägna på PLT:s mark och byggnader i Uppsala, Linköping, Skara, Strängnäs, Växjö och Lunds stift. Under året ökade antalet solcellsanläggningar enbart i Linköpings stift med tre stycken. Den totala arealen av PLT:s mark som avtalats för solelsproduktion och som ännu inte är driftsatt uppgick vid utgången av 2025 till 4 957 (5 072) hektar. Det kan jämföras med storleken på den mark där solelsproduktion faktiskt pågick vid utgången av samma år om två hektar.

SOCIAL VÄLFÄRD

Social välfärd speglar att skogen är värdefull för att främja företagande, sysselsättning och goda arbetsvillkor för såväl svensk som utländsk inhyrd arbetskraft. Inom den sociala dimensionen rymms även hänsyn till berörda lokalsamhällen och hänsyn till kulturmiljövärden (sistnämnda har redovisats i separat avsnitt ovan).¹⁶

I detta avsnitt redovisas sammanfattningar om:

- PLT:s svar i den ekonomiska redogörelsen i fråga om *systematiskt främjande av social välfärd*, inklusive främjande av arbetsmiljö hos entreprenörer och underentreprenörer.

¹⁶ Se vidare förklaringar av olika begrepp som kopplar till social välfärd i dokumentet: [Stödmaterial till kyrkoordningens kap 46.pdf](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark/Ny inriktning)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

- PLT:s åtgärder som kopplar till en ny bestämmelse i kyrkoordningen (46:8a) om *skogsförvaltningen inom renskötselsområdet*, inklusive förberedande arbete för att tillämpa den urfolkrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC).
- PLT:s svar i den ekonomiska redogörelsen om PLT:s mål och åtgärder som kopplar till en vidareutvecklad bestämmelse i kyrkoordningen (46:9) om *dialog med berörd församling* vid övergripande planering.

Systematiskt främjande av social välfärd

Certifieringssystemens standarder med externa och interna revisioner innebär ett systematiskt arbetssätt när det gäller gynnande av social välfärd (sociala dimensionen av hållbarhet) i skogsbruket. Bland certifieringens krav ingår samråd med närboende om skogliga åtgärder. Insatser som gynnar social välfärd görs därutöver på många sätt inom stiftens förvaltningar. Bland insatser som gynnar *fritidsaktiviteter och rekreation* kan nämnas tillgängliggörande, inklusive upplåtelser av mark för föreningar (elljusspår, orientering mm) samt jakt och fiske. Förvaltningen i Växjö stift har mer än 600 olika upplåtelser till olika föreningar och enskilda. Vägar hålls i bra skick och är som regel inte stängda med vägbommar, vilket underlättar friluftsliv och bär- och svampplockning. Särskild hänsyn tas vid skogsbruk i tätortsnära skogar. Stiftens avsätter också mark till så kallade kyrkoreservat, som är frivilliga avsättningar med natur som ansetts värdefull att bevara och bjuda in till.¹⁷ Ovanstående insatser bedöms gynna och skapar en värdefull dialog med lokalsamhället.

Fler *samhällsfrämjande* insatser som kan nämnas är gynnande av företagande (entreprenörer mm), arbetstillfällen (inom skogens värdekedja), möjliggörande av bostadsbyggande, gruvor och täkter, infrastruktur och samhällsbyggnad i övrigt. Bland *rättviseskapande* insatser kan nämnas främjande av barn och ungdomars tillgång till skog och kunskap om skog (skolskogar och Skogen i skolan). Lokala intressenter prioriteras om möjligt vid upplåtelser av till exempel jakt och fiske och i möjligaste mån nyttjas lokala företagare och entreprenörer. Att bidra till utbudet av råvara för hållbara produkter i både Sverige och internationellt, samt i tider av höjd beredskap, är en direkt följd av stiftens uppdrag att förvalta tillgångarna på ett ändamålsenligt sätt.

Främjande av arbetsmiljö hos entreprenörer och underentreprenörer

Ett säkerställande av en god arbetsmiljö hos entreprenörer som verkar på PLT:s skogsmark förutsätter att vissa kontrollfunktioner tillämpas i samband med anlitande av en entreprenör. I den ekonomiska redogörelsen för 2025 ställdes därför frågan om PLT kontrollerar att entreprenörer, som utför skogliga tjänster på PLT:s mark, tecknar för verksamheten relevanta kollektivavtal. Vidare ställdes även frågan om underentreprenörer omfattas av dessa kollektivavtal. Svaresresultatet på frågan återges i tabellen nedan.

¹⁷ [Upptäck ett kyrkoreservat - Svenska kyrkan](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark)

Tabell 1 Kontroll av skogliga entreprenörers kollektivavtal

Kontrollerar ni att entreprenörer som utför skogliga tjänster tecknar för verksamheten relevanta kollektivavtal, och omfattas även underentreprenörer av dessa kollektivavtal?

Stift	Ja, både entreprenör och under entreprenör	Ja, men endast entreprenör	Nej
Göteborg		X	
Härnösand		X	
Karlstad		X	
Linköping	X		
Luleå	X		
Lund	X		
Skara	X		
Stockholm	X		
Strängnäs	X		
Uppsala	X	X	
Visby		X	
Västerås	X		
Växjö		X	

Således kontrollerar samtliga stift att skogliga entreprenörer omfattas av relevanta kollektivavtal, även om det sker i olika omfattning. Växjö stift nämner att underentreprenörer kontrolleras i de fall stiftet har kännedom om dessa, vilket inte alltid är fallet. Att kontrollera sociala villkor såsom arbetsmiljön i fält hos entreprenör ingår i stiftens skogscertifieringsarbete. Vid besök i fält kontrollerar PLT bland annat att entreprenörer som har utländsk arbetskraft tillhandahåller möjligheter för personalen att duscha, laga mat och tvätta kläder.

Det finns en gemensam mall som stiftet använder när de skriver avtal med skogliga entreprenörer, där villkor om kollektivavtal finns med. Stiftet kontrollerar även hos branschorganisationer att aktuella entreprenörer faktiskt har skrivit relevanta kollektivavtal. Ett av stiftet nämner att Skogssällskapet anlitas i detta sammanhang. Många stift uppger att avstämningar av listor över de entreprenörer som man avser anlita görs med GS-facket.

Hänsyn till rennäring och urfolksrätt

Stiftet ska i sin förvaltning av tillgångarna enligt ny särskild bestämmelse i kyrkoordningen (46:8a) vidta särskilda åtgärder för att främja renskötsel, koncessionsrenskötsel och urfolksrätten.

Det förekommer rennäring i Luleå, Härnösands och i mindre omfattning i Västerås stift. I den ekonomiska redogörelsen för 2025 ställdes frågan hur PLT på ett systematiskt sätt vidtar särskilda åtgärder för att främja rennäringen och urfolksrätten. Främjande av renskötselrätt och koncessionsrenskötsel ingår i berörda stifts certifiering enligt FSC:s regelverk. Det innebär att samplanering tillämpas på PLT:s mark och sker tillsammans med alla berörda samebyar. PLT:s skogliga personal i Härnösands och Luleå stift har under 2025 deltagit i Sveriges Samplaneringsforum i Arvidsjaur. Samplaneringsforum genomförs i samverkan mellan FSC, samebyar och certifikatsinnehavare och är en del av utvärderingen och utvecklingen av skogsbrukets samplanering med rennäringen. I fråga om främjande av urfolksrätten nämner Härnösands och Luleå stift att slöjdvirke får skördas på PLT:s mark och att andliga och heliga samiska platser respekteras vid skogsbruksåtgärder, där kännedom om dessa platser finns.

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Förvaltningarna i Luleå stift (ordinarie) och Härnösands stift (ersättare) deltar också i den centrala samverkansgruppen mellan skogsbruk och rennäring (CSG)¹⁸, där Skogsstyrelsen är sammankallande sedan 1983. CSG har haft två fysiska möten under året i Lycksele och Storforsen/Nattbergsheden (exkursion) samt ett distansmöte för uppstart av målbildsarbete för GROT-uttag. PLT har genom sina representanter deltagit i dessa möten.

Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket

Som en del i arbetet med Svenska kyrkans ursäkt till det samiska folket, tog Svenska kyrkan under 2021 fram en handlingsplan med åtta åtaganden som fram till 2031 ska vara vägledande i det fortsatta arbetet. Den första etappen i handlingsplanen avser perioden 2022 - 2026, där ett av etappmålen rör Svenska kyrkans markförvaltning och skogsbruk. Målet innebär att stiftet ska vidareutveckla kunskap om hur skogsbruk påverkar samiska näringar, samt genomföra anpassningar i skogsbruket i enlighet med handlingsplanen. Parallellt med ursäktarbetet arbetar kyrkostyrelsen med att ta fram närmare bestämmelser om hur den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötelsens bedrivande. Dessa bestämmelser syftar till att ge samer ett starkare och mer reellt inflytande över markförvaltningen. Bestämmelserna tas fram i dialog med samiska företrädare och berörda stift och ska börja gälla den 1 januari 2027. Detta är ett centralt steg i kyrkans försoningsarbete.

Dialog med berörda församlingar vid övergripande planering

Enligt en ny bestämmelse i kyrkoordningen (46:9) ska PLT föra dialog med berörda församlingar vid övergripande planering som avser förvaltningen av prästlönefastigheter av särskild betydelse.

Eftersom bestämmelsen är ny, pågår i flera stift ett arbete för att utveckla formerna för dialog enligt kyrkoordningen. Redan idag pågår dock relativt omfattande dialog med församlingarna. Detta sker på olika sätt, bland annat genom personlig kontakt och samråd via prostar eller kyrkoherdar. Förutom att ge församlingen tillfälle att yttra sig vid köp och försäljning av fastighet, vilket sedan tidigare är ett krav enligt kyrkoordningen, nämner flera stift att remissförfarande används vid större projekt som vind- och solcellsparker. Linköpings stift nämner särskilt att dialog förs i frågor som rör friluftslivet i samhällsnära områden såsom rastplatser, utsiktsplatser, skolskogar och andra socialt viktiga frågor.

UTHÅLLIG TOTALAVKASTNING

Utifrån de nya bestämmelserna i kyrkoordningen ska PLT förvaltas på ett ekonomiskt hållbart sätt och på sikt främja en uthållig totalavkastning. Detta inbegriper alla tre rörelsegrenarna skog, jord och fond som förvaltningen av PLT omfattar.

Begreppet *uthållig totalavkastning* relaterar till begreppet *ekonomisk hållbarhet* och därmed ett väl avvägt och uthålligt nyttjande av resurser, så att de kan komma till nytta både på kort och lång sikt utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Detta innebär bland

¹⁸ [Centrala samverkansgruppen skogsbruk-renskötsel - Skogsstyrelsen](#)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

annat att sträva efter en någorlunda jämn nivå på totalavkastningen över tid, vilket bidrar till en förutsebarhet för församlingarna vid utdelning av avkastningen.¹⁹

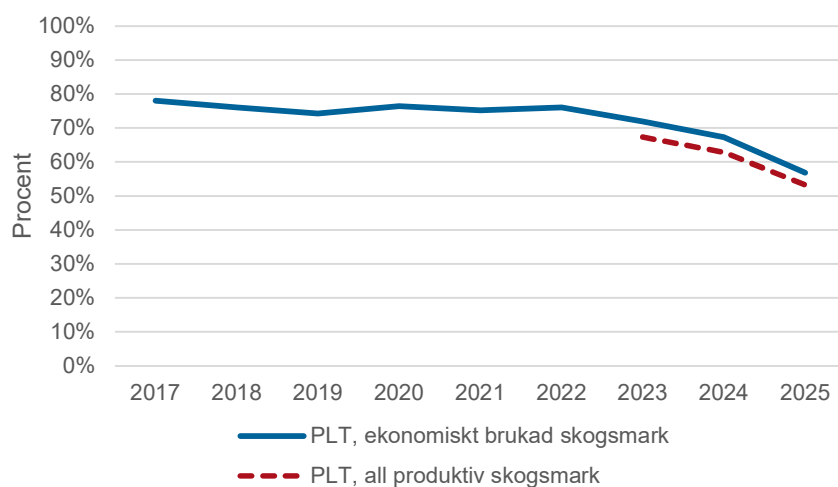
I det här avsnittet beskrivs bland annat aktiviteter som PLT gör kopplat till mer långsiktig avverkningsplanering, riskhantering samt redovisning av större skador under 2025. Till delmålet hör också insatser för ökad hållbar skogsproduktion, till exempel ståndortsanpassning, val av förnygringsmaterial med mera. En del av dessa insatser redovisas under avsnittet för klimatnytta.

Virkesuttag och avverkningsberäkningar

Långsiktiga avverkningsberäkningar är ett viktigt verktyg för planering av skogsbruket och sådana beräkningar görs i alla stift. Beräkningarna syftar till att beräkna hur mycket virke som uthålligt kan avverkas under en given tidsperiod och givet ett flertal förutsättningar, till exempel mål som förvaltaren har beslutat om. Det kan exempelvis gälla beslut om att följa skogscertifieringskrav och på annan frivillig väg värna och utveckla sociala, ekologiska och andliga värden i skogen. I samband med förnyade avverkningsberäkningar har den av stiftens bedömda uthålliga avverkningsnivån för 2025 minskat något jämfört med tidigare år.

För att få en uppfattning om avverkningens omfattning i förhållande till markens produktionsförmåga, kan virkesuttaget sättas i relation till skogens beräknade tillväxt. När avverkningen understiger tillväxten ökar den stående volymen skog. I diagrammet nedan visas kvoten av uttag av gagnvirke (exkl. röjning och annan avgång som ej tas tillvara) och beräknad tillväxt i PLT:s skog under de sex senaste åren, baserad på stiftens rapportering till den nationella nivån.

Diagram 5 Virkesuttag som andel av uppskattad virkestillväxt på ekonomiskt brukad skogsmark samt all produktiv skogsmark 2017-2025 (m3Sk)

¹⁹ Se vidare förklaringar av ekonomiska begrepp som omnämns i de nya bestämmelserna i kyrkoordningen i dokumentet: [Stödmaterial till kyrkoordningens kap 46.pdf](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Diagrammet visar att avverkningen i PLT:s skog har varje år understigit tillväxten med relativt stor marginal sedan 2017. Minskande avverkningsvolym under de senaste åren har bidragit till en fallande kvot. 2025 avverkades mindre än 1,3 miljoner skogskubikmeter, vilket är den lägsta avverkningsnivån sedan statistik över stiftens virkesuttag på skogsmarken började samlas in för tio år sedan. Som jämförelse har motsvarande kvot för landet som helhet varierat mellan 81 och 85 procent under åren 2017 - 2021 enligt SLU (från 2022 saknas fortfarande jämförelsetal). Sedan 2023 har trenden med ökande avverkningsnivåer brutits även för landet som helhet, samtidigt som tillväxttakten i skogen nu ökar igen efter en period av lägre tillväxt.

På grund av externa faktorer som exempelvis insektsangrepp eller marknadsläge är det vanligt att avverkningsnivåerna enskilda år inte motsvarar beräknade nivåer. PLT i Västerås, Luleå och Visby stift har de lägsta uttagkvoterna under de tre senaste åren (under 50 procent respektive år), medan PLT i Strängnäs stift haft den högsta under samma period (80 procent eller högre).

Den ökning av arealen skogsmark som avsätts för naturvårdsändamål, såväl formella som frivilliga avsättningar, bidrar till ett lägre virkesuttag. Sedan år 2016 har andelen av virkesförrådet som ingår i frivilligt avsatta områden stigit från 11 procent till 16 procent av PLT:s totala virkesförråd.

Större skador som PLT drabbats av under året

Under senare år har PLT drabbats av relativt omfattande skador på skogsmarken. Mot bakgrund av detta ställdes frågor i 2025 års ekonomiska redogörelse om PLT under året har drabbats av onormalt stora skador, vilka skador det i så fall har rört sig om, vilka konsekvenser skadorna fått och vad PLT gjort för att minimera skadorna.

Tre (tre) av stiftens rapporter att PLT under året drabbats av större skador på förvaltningen. PLT i *Uppsala stift* rapporterar att stormen Johannes i slutet av 2025 drabbade skogsmarken i Gävleborg hårt, där uppskattningsvis 140 000 m³ sk träd beräknas ha fällts. Ovädret Anna som följde därefter medförde ett tjockt snötäcke som kraftigt försvårade inventeringsarbetet efter stormen. Efterarbetet i stiftet har fokuserat på att först inventera omfattningen av skadorna för att sedan anlita hjälp med upparbetning. Sammantaget handlar det om ungefär ett års normal avverkning som drabbats av stormen i stiftet, vilket medfört att planerad verksamhet i hög omfattning har fått anstå. Även PLT i *Västerås och Härnösands stift* rapporterar skog som fällts av samma storm, där stormuppdatering pågår.

Försäkring av skogsinnehavet

Under senare år har både stormar och bränder drabbat svensk skog, vilket fått åverkan på både natur och ekonomiska värden. Frågor ställs därför i den ekonomiska redogörelsen i vilken mån PLT:s skogsmark är försäkrad mot storm- och brandskador.

I likhet med vad som var fallet under 2024, rapporterar samtliga stift att de under 2025 haft skogsinnehavet försäkrat mot brandskador. Tio (tio) har under året samtidigt haft skogen försäkrad mot stormskador. PLT Västerås stift uppger att de har 44 procent av skogsinnehavet försäkrat mot både brand- och stormskador.

PLT anlitar försäkringsbolagen Länsförsäkringar och If skadeförsäkring i detta syfte.

EKOSYSTEMTJÄNSTER I ÖVRIGT

Med ekosystemtjänster menas här olika produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. Det kan exempelvis vara råvaror eller tjänster som ger oss livskvalitet i form av friluftsliv, rekreation och olika upplevelser av natur- och kulturarv. Här beskrivs ekosystemtjänster som PLT redovisat och som inte redovisas i de andra delområdena.

Utöver skogsbruk och utarrendering av jordbruksmark arbetar stiftet med och stödjer en stor mängd aktiviteter och upplåtelser. Det handlar om insatser som ökar ekosystemens motståndskraft, bidrar till bättre vattenkvalitet, friluftsliv och rekreation, bär- och svamplockning och jakt. Det kan vidare handla om avtal för ersättning för inbindning av kol (kolkrediter) eller ersättning för skapande eller restaurering av naturvärden/biologisk mångfald (biokrediter). Flera stift jobbar aktivt med besöksnäringen. Insatser med vildbin och blommande åkerkanter genomförs för ökad pollinering. Exempelvis arbetar Västerås stift med landskapsplanering på ett sätt så att bland annat ras och skred motverkas.

Inom ramen för STEF arbetar stiftet i nuläget med två miljömål som är kopplade till ISO 14001, vilka följs upp årligen. Båda kan kopplas till ”Ekosystemtjänster i övrigt”. Det första miljömålet om att förekomsten av allvarliga körskador ska minska. Målet har funnits med länge och kvarstår till dess att målnivån uppfyllts tre år i rad. Nivåerna har varierat nära målnivån de senaste åren men ligger fortsatt över och målet är därmed inte uppnått. Det andra miljömålet är nytt och handlar om att förbättra kantzonsmiljöer. Beslut om ett nytt miljömål fattades under 2025 och det övergripande målet är att skapa funktionella kantzoner som bidrar med naturvårdsnytta och grön infrastruktur.

Prästlönefonder och hållbara investeringar

Utöver prästlönefastigheterna, omfattas även förvaltningen av prästlönefonder av den nya övergripande bestämmelsen 46:3 i kyrkoordningen som reglerar att de fyra hållbarhetsdimensionerna ska balanseras i förvaltningen och att tillgångarna ska förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Samtliga stiftsvisa PLT-förvaltningar har antagit de hållbarhetskriterier som kommer till uttryck i den nationella nivåns finanspolicy och de mer detaljerade placeringsanvisningarna för hållbarhet och etik. En hållbar kapitalförvaltning handlar främst om aktier och om hur företagen agerar i frågor som rör miljö, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden och korruption. Därtill finns ett antal kriterier för vilken typ av verksamhet som Svenska kyrkan inte vill tjäna pengar på, som exempelvis vapen och tobak. Placeringsanvisningarna har utvecklats av kyrkostyrelsens kapitalförvaltningsråd för att underlätta implementeringen av policyn och interaktionen med externa förvaltare.

NOTERADE INNEHAV

De finansiella placeringarna inom PLT:s kapitalförvaltning är till största delen placerade i noterade värdepapper.

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

En genomgång av PLT:s noterade värdepappersinnehav visar att det fortfarande finns frågetecken när det gäller några av innehaven i förhållande till finanspolicyn. Oftast är det finanspolicyns och placeringsanvisningarnas kriterier för exempelvis utvinning av fossil energi och vapen som indexfonder och aktivt förvaltade hållbarhetsfonder inte klarar. Det finns även i vissa fall frågetecken över antalet fonder. Diversifiering, dvs spridning av kapitalet i olika tillgångsklasser är bra. En god diversifiering erhålls relativt tidigt, det vill säga man behöver inte ha så många olika fonder för att uppnå det målet. Att följa upp hållbarheten i de underliggande innehaven blir en stor utmaning om de uppgår till mer än 1 000 i antal och effektiviteten i förvaltningen kan då ifrågasättas. Färre innehav gör det enklare att följa de underliggande innehaven ur ett hållbarhetsperspektiv, samtidigt som en god diversifiering uppnås. Ett enkelt sätt att säkerställa att den nationella nivåns regelverk för kapitalplaceringar efterlevs, är att investera i fonder som den nationella nivån har granskat. Ethosfonderna, som har upphandlats till nytta för hela Svenska kyrkan, finns i form av en global och en svensk aktiefond samt en svensk räntefond.²⁰

PLT redovisar även, vid jämförelse mellan stiftens, att processen för uppföljning av innehaven och tidsintervallet mellan dessa uppföljningar ser mycket olika ut. Det är viktigt att förvaltningen tillämpar både policy och placeringsanvisningar, annars finns risk för misstolkning av regelverket. Att enbart hänvisa den externa förvaltaren till policyn, eller att endast kontrollera bolagen vid investeringstillfället, är inte en tillfredställande metod för att säkerställa hållbarhetsnivån på förvaltningen. Regelbunden uppföljning av innehaven måste ske.

På senare tid har samarbetet mellan PLT och ekonomi- och finansavdelningen på den nationella nivån gällande finansiella frågeställningar och kapitalförvaltning utökats. Detta är en positiv utveckling som ger samordningsvinster.

ONOTERADE INNEHAV

Onoterade placeringar är oftast förknippade med ett högre risktagande jämfört med placeringar i noterade innehav. Det samlade redovisade värdet på PLT:s onoterade innehav om 148 mnkr (164) motsvarade i december 2025 cirka 89 procent (89) av totalt anskaffningsvärde. Det redovisade värdet på de onoterade innehaven motsvarade samtidigt tre (fyra) procent av prästlönefondernas samlade redovisade värde vid utgången av 2025.

Hållbarhetsredovisning

Under 2023 lades grunden för att kunna ta fram en gemensam struktur för hållbarhetsrapportering för PLT, som följer internationell standard. Mot bakgrund av pågående förändringar i lagreglering inom Europeiska unionen (EU) och väntade standardjusteringar inom EU, bedöms det som lämpligt att avvakta med det fortsatta arbetet till dess att lagrum och standard finns på plats som referens. Stiftens PLT-förvaltningar kommer inte omfattas av EU:s hållbarhetsrapporteringsdirektiv, men det bedöms finnas skäl att använda samma begreppsapparat och struktur i en hållbarhetsrapportering för PLT.

²⁰ Under [Ekonomi och finans](#) på Svenska kyrkans intranät *Kornet* listas även andra fonder som följer policyn fullt ut.

Under 2025 lanserade EU en frivillig standard som kan bli aktuell att rapportera efter. Med anledning av kyrkomötets beslut om ny inriktning på det skogsbruk som stiftens bedriver och det arbete som under innevarande år pågår för stiftsvisa verksamhetsnära mål i förvaltningen, finns det skäl att avvakta en eventuell utveckling av en gemensam struktur för hållbarhetsrapportering. Det är inte omöjligt att utvecklingen av tillsynsrapporteringen samfällt med stiftens/förvaltningarnas egna rapportering kan komma att annullera behovet av en ytterligare struktur för sådan rapportering.

Ekonomiskt resultat 2025

De olika marknader där PLT närvarar har utvecklats på olika sätt under 2025. Timmerförsörjningen präglades under året av fortsatt höga prisnivåer och ett begränsat utbud på grund av minskad förnygringsavverkning och fortsatt importförbud från Ryssland. Samtidigt påverkades timmerexporten på ett negativt sätt av nya handelshinder från amerikansk sida. Inom jordbruket var skördarna hos PLT:s arrendatorer generellt sett goda under 2025. Trots detta var det flera jordbruksföretag som under året hade svag lönsamhet, inte minst på grund av att skördarna även globalt sett varit goda, vilket har bidragit till fallande världsmarknadspriser på spannmål. Den globala aktiemarknaden (MSCI World) steg med 0,9 procent (30,9 procent 2024), medan Stockholmsbörsens breda SIX Return Index steg med 12,7 procent (8,6 procent 2024), omräknat till svenska kronor. Räknat i dollar steg dock globalt aktieindex med över 20 procent. Den starka utvecklingen under 2025 på de finansiella marknaderna i USA, som väger tungt i globala aktieindex, var till stor del drivet av optimism kring teknikutveckling och artificiell intelligens. En mer expansiv penning- och finanspolitik i Sverige har bidragit till den positiva utvecklingen för Stockholmsbörsen under fjolåret.

ÅRSRESULTAT OCH AVKASTNING

Årets resultat för den samlade förvaltningen av PLT blev 1 520 (1 272) mnkr 2025, vilket var 248 mnkr högre jämfört med 2024. Rörelseresultatet från skogsförvaltningen steg med 91 mnkr och från jordbruksförvaltningen med 194 mnkr, medan resultatet från förvaltningen av prästlönefonder sjönk med 31 mnkr. Det *samlade* realisationsresultatet från fastighetsförsäljningar om 561 mnkr var 271 mnkr högre än året innan, där drygt hälften av realisationsresultatet avsåg jordbruksfastigheter.

Resultatet efter bokslutsdispositioner, skatt och tvingande kapitaliseringar uppgick till 865 (912) mnkr. Då driftsresultaten från rörelsegrenarna skog och jord var marginellt högre 2025 jämfört med året innan, kan ovan nämnda lägre utdelningsbara resultat härledas till ett lägre förvaltningsresultat från prästlönefonderna. Diagrammet nedan visar resultatutvecklingen över en tioårsperiod fördelat på rörelsegrenarna skog, jord och fond.

Diagram 6. Utveckling årets resultat sedan 2016 (efter kapitalisering)

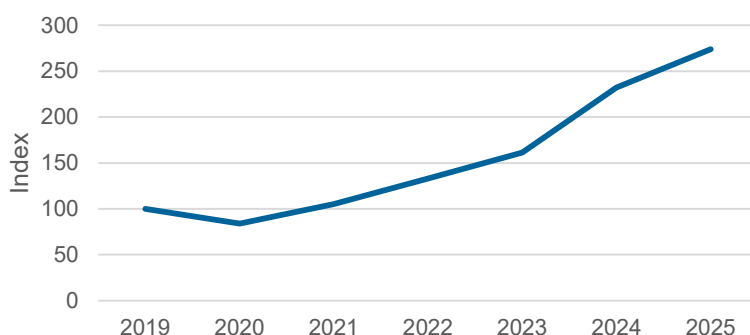

Förvaltningsresultatet redovisas nedan efter olika lönsamhetsmått, beroende på vilken rörelsegren som redovisningen avser. För skogsbruket används måttet *skogsnetto per kubikmeter*²¹ och inom jordbruket tillämpas begreppet *direktavkastning*²². Lönsamhetsmålet netto per kubikmeter används för att försöka beskriva skogsförvaltningens effektivitet, det vill säga skogsbrukets intäkter i förhållande till kostnaderna. För att vara ett meningsfullt mått för uppföljning behöver netto per kubikmeter användas över tid och i relation till hur motsvarande mått utvecklas för branschen som helhet. På så sätt minimeras skillnader kopplade till skogstillstånd jämfört med skogsbranschen. Både skogsnetto och direktavkastning exkluderar realisationsresultat från fastighetsförsäljningar. Inom förvaltningen av prästlönefonder används måttet *totalavkastning*²³, där både realiserat och orealiserat resultat på värdepapper ingår.

Diagrammet nedan redovisar hur skogsnettot per kubikmeter för PLT som helhet har utvecklats sedan 2020.

²¹ Med skogsnetto i kronor per m3 avses resultatet för rörelsegrenen skog (exklusive rearesultat från försäljning av fastigheter, intäkter från jaktarrenden och övriga intäkter) i förhållande till virkesuttaget i kubikmeter.

²² Direktavkastning beräknas på rörelseresultat före avskrivningar och exklusive realisationsvinster vid fastighetsförsäljningar. Detta divideras med ett under året genomsnittligt taxeringsvärde multiplicerat med schablonvärdet 1,33. Taxeringsvärdet ska enligt Fastighetstaxeringslagen motsvara 75 procent av marknadsvärdet.

²³ Totalavkastning beräknas som rörelseresultat inklusive realisationsresultat och orealiserad värdeförändring under året, dividerat med ett under året genomsnittligt marknadsvärde på förvaltrade prästlönefondsmedel.

Diagram 7. Skogsnetto för PLT, kronor per kubikmeter

Skogsnettot per kubikmeter 2025 var för PLT 174 procent högre än för 2019. PLT:s skogsnetto kan jämföras med undersökningar som görs avseende skogsbrukets ekonomi för branschen som helhet.²⁴ Vid en sådan jämförelse har PLT:s netto under perioden 2019-2025 haft en bättre utveckling än övriga branschen. Skogsnettot per kubikmeter varierar mellan de stiftsvisa förvaltningarna, där skillnaderna främst beror på skillnader i virkespriser i olika delar av landet. En annan faktor som spelar stor roll är skogsinnehavets åldersfördelning, vilken bestämmer andelen gallring av den totala avverkningsvolymen. En hög andel gallring ger lägre netto per kubikmeter än det omvända fallet. Högsta värdet på skogsnettot per kubikmeter fanns i Lunds stift för 2025, medan Västerås stift hade det lägsta värdet samma år. Västerås stift avviker från trenden avseende ett, sedan 2019, ökande skogsnetto. Det beror på en betydligt lägre nivå på slutavverkning än tidigare år med anledning av att en ny inriktning för skogsbruket med lägre avverkningsvolym antogs i stiftet 2022.

PLT:s utarrendering av jordbruksmark har under perioden 2021 - 2025 i snitt gett 1,6 procent i direktavkastning och enbart för 2025 blev direktavkastningen 1,6 (1,4) procent. Nämnade avkastning varierar enligt PLT:s stiftsvisa årsredovisningar från 0,1 procent i Strängnäs stift till 3,3 procent i Karlstads stift för 2025.

PLT:s kapitalförvaltning har under den senaste femårsperioden gett i snitt 5,8 procent i totalavkastning. Motsvarande värde för kapitalförvaltningen på den nationella nivån är 5,6 procent per år.²⁵ Enbart för 2025 uppgick totalavkastningen på PLT:s kapitalförvaltning till 3,4 (10,6) procent, medan den nationella nivåns totalavkastning samma år blev 0,1 (10,0) procent. Enligt PLT:s årsredovisningar varierar totalavkastningen från -4,4 procent i Linköpings stift till 25,1 procent i Visby stift för 2025.

²⁴ Skogsstyrelsen och Skogforsk redovisar årligen rapporter över de ekonomiska begreppen "återstående värde" respektive "nettotäckningsbidrag"

²⁵ PLT gör insättningar i och uttag från de fonder som förvaltas i takt med att prästlönefastigheter köps och säljs. Den nationella nivån gör varje år uttag från det gemensamma kapitalet i syfte att finansiera vissa för Svenska kyrkan gemensamma kostnader.

Andelen aktieinnehav utgjorde 67 (68) procent av de totala placeringarna i prästlönefondsmedlen vid utgången av 2025, medan motsvarande andel för den nationella nivån vid samma tidpunkt var 50 (54) procent.

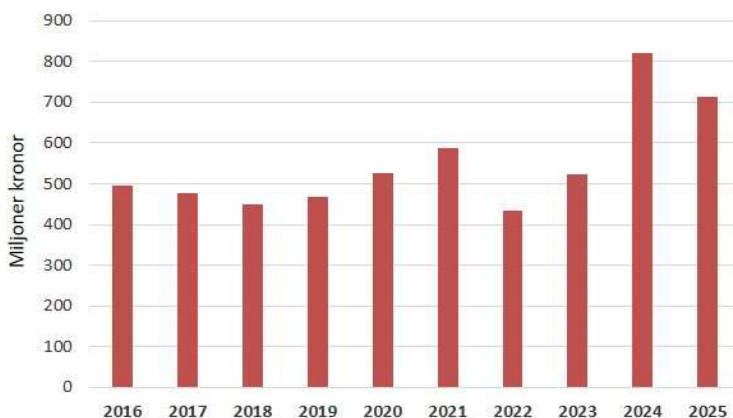
VÄRDESÄKRING MOT INFLATION

Årets resultat är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning måste det kapital som utgör PLT över tid bevaras. Mot den bakgrunden finns bestämmelser i kyrkoordningen om att realisationsvinster, som uppkommit i samband med försäljning av prästlönefastigheter, ska tillskjutas kapitalet. Även prästlönefondsmedlen ska skyddas mot inflationen. Redovisat realisationsresultat i anslutning till fastighetsförsäljningar 2025 uppgick till 561 (290) mnkr och detta belopp har förts till det bundna prästlönefondskapitalet. Stiften har även avsatt medel till att värdesäkra prästlönefondskapitalet mot inflationen till en summa av 88 (67) mnkr, vilket motsvarar 2,1 (1,7) procent av bundet prästlönefondskapital vid årets början. Detta motsvarar i sin tur tolv månadersförändringen av inflationsmättet KPIF (KPI med fast ränta), som var just 2,1 (1,5) procent mellan december 2024 och december 2025.

UTDELNING

Efter genomförda tvingande kapitaliseringar enligt ovan delar PLT, på basis av 2025 års förvaltning, ut 713 (821) mnkr. Hälften av utdelningen lämnas till församlingar som har andelar i avkastningen, medan den andra hälften betalas in till den nationella nivån som del i utjämningsystemet. Utdelningsnivån varierar mellan sammanlagt 115 mnkr i Växjö stift till 4 mnkr i Visby stift. Diagrammet nedan visar hur mycket vinstmedel som PLT delat ut till den kyrkliga verksamheten under de senaste tio åren.

Diagram 8. Utdelning från PLT på bokslut 2016-2025

Att utdelningsnivån sjunker under 2026 med totalt 108 mnkr jämfört med 2025 är en konsekvens av att åtta av stiften nu sänker utdelningen. Skara stift gör den beloppsmässigt största sänkningen av utdelningsnivån och delar under 2026 ut totalt 60 mnkr mindre jämfört med fjolårets utdelning, vilket för stiftets del innebär en återgång mot en ordinarie utdelningsnivå. Ett disponibelt årsresultat för

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

2025 om 865 mnkr och en total utdelning om 713 mnkr som görs under 2026 medför också att PLT i årsbokslutet överför 152 mnkr (90) av det disponibla årsresultatet i ny räkning.²⁶

Under de senaste tio åren har stiftet i snitt delat ut 550 (536) mnkr nominellt per år från tillgångarna, vilket motsvarar 3,6 procent av Svenska kyrkans genomsnittliga intäkt från kyrkoavgiften under samma period.

Övriga tillsynsfrågor

Samverkan

SAMRÅD OCH SAMVERKAN MELLAN PLT OCH SVENSKA KYRKANS NATIONELLA NIVÅ

Samverkansformer har över tid utvecklats mellan den nationella nivån och PLT. Nedan redovisas det senaste årets händelseutveckling inom området.

SAMRÅDSDAG 2025

Den 4 november genomfördes det årliga samrådet mellan kyrkostyrelsen och stiftet om förvaltningen av PLT. Samrådet genomfördes i fysisk form på hotell Gillet i Uppsala och inleddes av biskopen i Linköpings stift med reflektioner kring begreppet andlig hållbarhet. Inom ekonomiområdet redovisades att skogsbrukets betydelse för PLT:s resultat har, mot bakgrund av virkesprisernas utveckling, ökat markant. Detta samtidigt med att frivilliga avsättningar av skogsmark till naturvårdande skötsel ökat under samma period. Övriga redovisningar som lämnades under samrådet handlade om arbetet med certifierat skogsbruk, naturvårdande skötsel i skogen, exempel på främjande av biologisk mångfald i form av våtmarksprojekt samt mål och målkonflikter i förvaltningen. Kyrkostyrelsen lämnade sin syn på områden som behöver prioriteras, i det fall kyrkomötet beslutar om en ny inriktning mot ett mer hållbart skogsbruk inom Svenska kyrkan enligt styrelsens förslag. Slutligen genomfördes under samrådet även gruppdiskussioner på temat hållbart skogsbruk och dess fyra olika dimensioner.

REMISSYTTRANDEN

Kyrkostyrelsen har efter samråd med stiftet yttrat sig över nio statliga remisser med koppling till PLT under 2025²⁷.

ÖVRIG SAMVERKAN MELLAN PLT OCH SVENSKA KYRKANS NATIONELLA NIVÅ

Regelbundna möten sker mellan den nationella nivån och egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO), i syfte att gemensamt vidareutveckla förvaltningen av PLT.

²⁶ Inom ramen för utjämningsystemet tillämpar kyrkostyrelsen konsolideringsregler för PLT, vilka för varje förvaltning anger ett maximalt belopp vinstmedel som kan ansamlas i förvaltningen. Vissa justeringar av dessa har gjorts, vilka trädde i kraft den 31 december 2025. Justeringarna i konsolideringsreglerna har sammantaget gett stiftet ett lite högre belopp vinstmedel som maximalt kan ansamlas i respektive förvaltning jämfört med tidigare regler.

²⁷ Remissvaren finns tillgängliga här: [Kyrkostyrelsen - Svenska kyrkan](#)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

ENSO och den nationella nivån samverkar på tjänstepersonsnivå i förberedelserna av ovan nämnda samråd mellan stiftet och kyrkostyrelsen om förvaltningen av PLT. Vidare har en särskild kommunikationsgrupp inom PLT, i samverkan med den nationella nivån, beredskap att hantera frågor där skyndsamma kommunikationsinsatser krävs. Under 2025 har en nationell kommunikations-samordnare för skog och mark rekryterats på halvtid. Under hösten lanserades en ny webbsida för skogsförvaltningen, och ett nätverk med stiftens kommunikatörer med fokus på skog och mark har etablerats. Nämnda webbsida är inordnad under Svenska kyrkans hemsida via menyvalen *Vårt arbete / Skog och mark*: [Skog och mark - Svenska kyrkan](#). Här finns information både om den långsiktiga inriktningen på förvaltningen och om utfallet över resultatet på det senaste årets förvaltning.

SAMVERKAN MELLAN DE STIFTSVISA FÖRVALTNINGARNA

Under 2025 har fortsatt samverkan skett mellan stiftet rörande förvaltningen av PLT. Därigenom kan kostnadsbesparingar och kompetensdelning mellan förvaltningarna uppnås.

Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan (ENSO) är ett frivilligt organ för samverkan, där ordförandena från de organ som ansvarar för PLT i respektive stift ingår tillsammans med ansvariga förvaltningschefer. Under året har ENSO haft fem ordinarie möten och i samband med höstens första möte medverkade statens skogsutredare Göran Örlander, där hans utredning om svensk skogspolitik föredrogs. Till det mötet gick en bredare inbjudan ut till kyrkostyrelsen och medarbetare på nationell nivå. Andra gemensamma frågor har rört förslag till fondlösning kopplat till Energinodens projekt Storskaliga solparker i kyrklig regi. ENSO medverkade även på kyrkomötets andra session under året.

Förvaltargruppen är ett nätverk av ansvariga tjänstepersoner för PLT i samtliga stift. Gruppen verkställer på ett samordnat sätt de beslut som på förslag av ENSO fattas av respektive stifts egendomsnämnd eller egendomsutskott. Inbjudna tjänstepersoner från den nationella nivån medverkar återkommande på förvaltargruppens möten.

Förutom certifiering av skogsinnehavet, KUSK samt klimatarbete, som redovisats i tidigare avsnitt ovan, samverkar flera av stiftet även kring:

- STIFAST - upplåtelse- och fastighetsregister (tio stift)
- PAL - programpaket för anläggningsredovisning (åtta stift)
- SCUT - arbetsgrupp inom STEF som bl. a. avser rutinutveckling (nio stift)

PLT Härnösands stift delar ekonomifunktionen med PLT Luleå stift och som tidigare nämnts delar dessa stift även på en gemensam resurs avseende skogscertifiering. Vidare har rekrytering av en gemensam ekonomifunktion för PLT i Uppsala, Strängnäs och Luleå stift påbörjats.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING INOM REDOVISNING

Prästlönetillgångarna har ett historiskt ursprung, där lagreglering idag definierar tillgångsmassan och där kyrkoordningen anvisar hur förvaltningen i vissa avseenden ska ske. Mot bakgrund av den komplexa reglering som utgör förutsättning för förvaltningen föreligger vissa risker, inte minst inom området kompetensförsörjning. Verksamheten kräver särskild redovisningskompetens och det är

viktigt att fortsätta med erfarenhetsutbyte inom redovisningsområdet så att kompetensen säkerställs över tid.

Placering och redovisning av balanserade vinstmedel

Enligt Svenska kyrkans bestämmelser 2012:4 ska balanserade vinstmedel från förvaltningen av PLT placeras med iakttagande av största möjliga trygghet mot nominella förluster och med iakttagande av marknadsmässig avkastning. I praktiken innebär det placeringar med låg risk som exempelvis att ha medel på kyrkkontot. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att vinstmedel i förvaltningen, som kan delas ut till församlingar och utjämnningssystem, inte äventyras i nya riskfyllda placeringar.

Nästan alla förvaltningar redovisar per utgången av 2025 sina balanserade vinstmedel vid sidan av prästlönefondsmedlen på tillgångssidan i balansräkningen, företrädesvis under omsättningstillgångar. En sådan placering bidrar till att syftet med inledningsvis nämnda bestämmelse kan uppfyllas på ett godtagbart sätt. PLT i Växjö stift har en del av sina balanserade vinstmedel placerat som insatskapital i olika ekonomiska föreningar. Dessa investeringar gjordes innan ovan nämnda bestämmelse infördes.

Medel som ska vara lättillgängliga att ta i anspråk, exempelvis till utdelning, kan med fördel placeras på kyrkkontot. En placering på kyrkkontot är jämförbar med en placering i en kort räntefond som har låg avgift.

BILAGA 1

KORTA FAKTA OCH BESTÄMMELSER OM PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA

Några fakta om PLT vid utgången av år 2025 (siffror inom parentes avser 2024)

<i>Tusentals hektar</i>		<i>Antal</i>	
Areal produktiv skogsmark	408 (407)	Prästlönefastigheter	2 490 (2 512)
Areal skogsimpediment	63 (64)	Arrenden	1 448 (1 413)
Areal jordbruksmark	46 (46)		
Areal övrigt (från 2016 exkl. vatten)	20 (20)		
Totalt	537 (537)		
<i>Miljarder kronor</i>			
Marknadsvärde skogsmark	28,7 (28,8)		
Marknadsvärde jordbruksmark	8,4 (8,1)		
Taxeringsvärde byggnader	0,4 (0,4)		
Marknadsvärde prästlönefonder	5,3 (4,9)		
Summa	42,8 (42,2)		

Skogs- och jordbruksmarkens marknadsvärden är i denna rapport schablonmässigt beräknade som taxeringsvärdena multiplicerat med faktorn 1,33. Siffror inom parentes anger motsvarande värde föregående år.

Lagregleringen

Prästlönetillgångar (PLT) är självägande, stiftelseliknande tillgångar som består av skog, jord och fonder. Av införandelagen om Svenska kyrkan (1998:1592) framgår att PLT (prästlönefastigheter och prästlönefonder) utgör särskilda rättssubjekt som ska förvaltas som självständiga förmögenheter. Minst hälften av avkastningen ska betalas till församlingar och pastorat (samfälligheter) på lokal nivå som har rätt till andel i denna avkastning. Utdelningen sker efter vissa fastställda andelstal som bara kan ändras av Kammarkollegiet. Högst hälften av avkastningen får användas till andra kyrkliga ändamål.

Tillgångarna har medeltida ursprung, från början med syfte att avlöna prästen i församlingen. Idag formuleras ändamålet i lag om Svenska kyrkan (1998:1591) att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, endast avkastningen får användas till detta ändamål. I samma lagrum anges även att tillgångarna ska förvaltas av Svenska kyrkan och att regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.

Inomkyrkliga bestämmelser

Vem förvaltar?

Kyrkomötet har genom 46 kap. 2 § kyrkoordningen gett stiftens i uppdrag att förvalta PLT. Det finns således 13 stiftsvisa förvaltare. Varje förvaltning upprättar en egen årsredovisning avseende förvaltningen.

Hur ska PLT förvaltas?

Från och med 2026 ska PLT enligt nya bestämmelser i kyrkoordningen förvalta tillgångarna så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras. Förvaltningen ska värna och främja flera värden samtidigt, såsom andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt, social välfärd och uthållig totalavkastning.

Se förklaringar av begrepp kring nya bestämmelser i 46 kap. kyrkoordningen om vilka hållbarhetsdimensioner och värden som från och med 2026 styr förvaltningen i dokumentet: [Stödmaterial till kyrkoordningens kap 46.pdf](#) (Svenska kyrkan/Skog och mark/Ny inriktning)

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Tillsyn

Kyrkostyrelsen har från och med 2010 enligt 46 kap. 5a § kyrkoordningen tillsyn över stiftens förvaltning av PLT. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen. Ett stift är enligt 5b § skyldigt att på begäran tillhandahålla handlingar och annat material som rör förvaltningen, samt att ge kyrkostyrelsen de upplysningar som behövs för tillsynen. Vid uppmärksammande av allvarliga brister i ett stifts förvaltning av PLT, ska kyrkostyrelsen enligt 5c § avlämna skrivelse till kyrkomötet med förslag på åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Kyrkostyrelsen ska också (från och med 2026) årligen redovisa iakttagelser från förvaltningen av PLT till kyrkomötet.

Årliga överläggningar

Kyrkostyrelsen ska enligt 46 kap. 5d § kyrkoordningen minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd om och uppföljning av förvaltningen.

BILAGA 2

AVVIKELSER NOTERADE VID REVISIONER AV SKOGSSKÖTSEL INOM PLT UNDER 2025

Syste m	Extern/ intern revision	Typ av avvikelse	Kravpunkt	Beskrivning
PEFC	Extern	Mindre	004:5 4.2.1.3/ 4.2.1.2	Dokumentet "Organisation och ansvarsfördelning" behöver uppdateras med aktuella uppgifter.
FSC	Extern	Mindre	6.1.1	En övergripande bristanalys avseende naturvärden och habitat behövs även för stift med mindre än 5000 ha produktiv areal.
FSC/ PEFC	Extern	Mindre	2.5.1/ 4.10.4	Det saknas tillräcklig vana i att använda en för stiftet ny metodik vid naturvärdesbedömning även om kompetensen att identifiera naturvärden finns.
FSC	Extern	Mindre	1.3.3	Det saknas "claim" på avräkningen från ett virkesköpande bolag.
FSC/ PEFC	Extern	Mindre	6.8.5/ 3.4.5.1.1	Laserskanning från 2016 antyder en betydligt högre andel lövdominerade bestånd en vad som kan ses i beståndsregistret även om lövplanen visar en ökning av andelen lövdominerade bestånd.
FSC/ PEFC	Extern	Mindre	6.6.13, 3.4.6.3	Det saknas högstubbar i en förstagallring, och även om högstubbar inte är ett krav i förstagallring så stod det i arbetsinstruktionen att det skulle ställas.
FSC/ PEFC	Extern	Mindre	30-005 10.1/ 004:5 4.3.2.3	Listan med certifierade enheter behöver uppdateras.
PEFC	Intern	Mindre	004:5 3.3.1	Skogsbruksplanen i ett fall inte uppdaterad efter utförd röjning
PEFC	Intern	Mindre	004:5 4.8.2	Rutin för ensamarbete och hemkomstkontroll saknas
FSC	Intern	Mindre	6.4.2, 6.8.1	Uppdatering av lista över naturvårdsintressanta arter behövs
FSC	Intern	Mindre	4.5.1	Identifiera och dokumentera viktiga områden för lokalsamhället så att det är tydligt även vid personalbyte.
FSC	Intern	Mindre	6.8.1	Den ekologiska landskapsplanen behöver utvecklas.
FSC/ PEFC	Intern	Mindre	2.5.1/ 4.10.4	ADR-utbildning behöver förnyas
FSC/ PEFC	Intern	Mindre	6.6.13/ 3.4.6.3	Högstubbar behöver ställas även i hyggesfri avverkning, saknas tillräckligt många.

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

PEFC	Intern	Mindre	4.8.7	Rutinen för farligt avfall och kemiska produkter behöver uppdateras
ISO 14001: 2015	Intern	Mindre	7.5.3	Uppdatering av dokumentstyrningsrutinen behövs

BILAGA 3

URVAL AV FORSKNINGSPROJEKT AVSEENDE EN HÅLLBAR FÖRVALTNING AV SKOG OCH MARK SOM PLT DELTOG I 2025

Projekt	Institut	Stift	PLT markvärd ?	PLT deltar i finansiering?
Skogsdata-labbet	Skogforsk	Västerås	Nej	Ja
FRAS	SLU, Skogforsk, Linneuniversitetet	Växjö, Lund, Linköping, Göteborg, Skara	Ja	ja
SE plantor	Skogforsk	Växjö	Ja	Nej
BETT	Skogforsk	Växjö	Ja	Nej
Blandskogsskötsel	SLU Asa försökspark	Växjö	Ja	Nej
Kronobergs luftvårdsförbund	IVL, Lunds universitet	Växjö	Ja	Nej
Beräkningar av minskade utsläpp av växthusgaser	Gtbg's universitet	Växjö	Ja	Nej
Viltforskning Naturvårdsverket	SLU	Växjö	Ja	Nej
Skuggskogar	SLU (LNU)	Växjö	Ja	Ja
Skogsbränsleuttag	SLU	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Västerås	Ja	Nej
Återvätning	SLU / UU	Uppsala	Ja	Nej
Adaptiv skogsskötsel	Skogforsk	Uppsala	Ja	Ja
Trädslagsförsök	Skogforsk	Uppsala	Ja	Nej
Viltbetesförsök	Skogsstyrelsen	Uppsala	Ja	Nej
Hyggesfritt skogsbruk	SLU	Härnösand	Ja	
Virke och skogsbruk för framtida förvaltning av kulturbyggnader	Hantverkslaboratoriet	Karlstad	Nej	Nej
Skogsskötsel i erosionskänsliga branter	SGU/Skogsstyrelsen	Karlstad	Ja	Nej

Samråd och tillsyn prästlönetillgångar 2025

Proveniensförsök	SLU/Siljansfors	Karlstad	Ja	nej
Proveniensförsök	Skogforsk	Karlstad	Ja	Nej
Proveniensförsök	Skogforsk	Karlstad	Ja	Nej
Proveniensförsök	Skogforsk	Karlstad	Ja	Nej
HF-kollen	Skogforsk	Karlstad, Luleå, Linköping, Strängnäs	Ja	Ja
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Linköping	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Linköping	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Linköping	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Linköping	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Linköping	Ja	Nej
Markundersökning	Östergötlands luftvårdsförbund	Linköping	Ja	Nej
Markundersökning	Östergötlands luftvårdsförbund	Linköping	Ja	Nej
Blandskogsskötsel	SLU	Lund	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Lund	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Lund	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Lund	Ja	Nej
Förädlingsmaterial	Skogforsk	Lund	Ja	Nej
Krondropps nätet	IVL, Lunds universitet	Lund	Ja	Nej
Blekinge kustvatten och luftvårdsförbund	IVL/NIRAS	Lund	Nej	Ja
Hyggesfrikollen	Skogforsk	Luleå	Ja	Ja
Renlavstillväxt/betning	SLU	Luleå	Ja	Ja
Trees for me (snabbväxande lövträd)	SLU	Skara	Nej	Ja
Adaptiv skogsskötsel	Skogforsk	Skara	Ja	Nej
Ek-rika blandskogar	Gbg:s universitet	Skara	Ja	Nej
Projekt Lappuggla	Birdlife	Skara	Ja	Ja
Att skapa ett hållbart skogsbruk	IVL/FORMAS	Strängnäs	Nej	